

Slikprobleem (Dysfagie)

In deze folder leest u wat een slikprobleem is, hoe deze ontstaat en wat de gevolgen daarvan zijn in het dagelijks leven. Ook leest u wat de logopedist voor u of uw naaste kan betekenen in de behandeling.

Wat is een slikprobleem (Dysfagie)

Een andere benaming voor een slikprobleem is dysfagie.

Een persoon zonder slikprobleem eet en drinkt zonder hierbij na te denken. Het eten wordt gekauwd en verzameld op de tong. De voedselbolus wordt vervolgens naar achteren getransporteerd. U slikt het eten door en het eten komt in de slokdarm terecht.

Om goed te kunnen slikken moeten de spieren van de lippen, de tong, de kaak, de wangen en het strottenhoofd goed functioneren.

Slikken is een ingewikkeld proces. Voor het slikken is een goede samenwerking nodig van zenuwen en verschillende spieren. Sommige aandoeningen of heelkundige ingrepen kunnen dit proces verstoren, waardoor er slikproblemen optreden. Een slikprobleem (dysfagie) is geen op zichzelf staande ziekte, maar een symptoom van een onderliggende aandoening.

Oorzaken van een slikprobleem(dysfagie)

Een slikprobleem kan plots optreden (acuut) en langzaam weer verbeteren, of kan een blijvende stoornis worden (chronisch) en/of verergeren (progressief). Dit hangt af van de oorzaak.

Mogelijke oorzaken van slikproblemen:

- **Neurologische aandoeningen.** Voorbeelden hiervan zijn een CVA of een progressief ziektebeeld, zoals MS, de ziekte van Parkinson of dementie.
- **Ouderdom.** De spieren kunnen bij ouderen zwakker worden, waardoor kauwen en/of slikken moeizamer gaat.
- **Gebitsproblemen.** Soms gaat het kauwen moeizaam door het ontbreken van een gebit of door een slecht passend gebit.
- **Medicijnen.** Van bepaalde medicijnen kan men suf worden of een droge mond krijgen.

- **Medische behandelingen en Hoofd-hals oncologie.** Kanker in het hoofd-halsgebied kan slikproblemen veroorzaken. Ook kunnen na een operatie, chemokuur en/of bestraling slikproblemen ontstaan.
- **Algehele zwakte.** Er kunnen slikproblemen veroorzaakt worden wanneer iemand verzwakt is door bijvoorbeeld langdurige ziekte en/of opname in het ziekenhuis.
- **Langdurige beademing.** Wanneer iemand langdurige beademing heeft gehad, kan dit ook slikproblemen veroorzaken.
- **Stress/angst (psychologische problemen).** Wanneer er angst of stress bij het slikken optreedt, wil dit ook nog wel eens leiden tot een slikprobleem.

Kenmerken van een slikprobleem

Kenmerken die bij dysfagie kunnen optreden:

- Verslikken tijdens of vlak na het eten of drinken.
- Kuchen tijdens of na het eten of drinken.
- Eten of drinken loopt uit de mond.
- Voedselresten blijven achter in de mond of in de wangen.
- Moeite met kauwen.
- Het kauwen of slikken doet pijn
- Het gevoel hebben dat voedsel of medicijnen blijven steken in de keel.
- Borrelende stem na het slikken.
- Snellere, hoorbare adem.
- Verandering eet/drinkpatroon. Bijvoorbeeld alleen pap eten.
- Smaakverlies. Geen zin hebben in eten/ drinken.
- Veel tijd nodig hebben voor het eten/drinken.

Gevolgen van een slikprobleem

Het risico van verslikken is dat voedsel, speeksel of vocht in de longen terechtkomt in plaats van in de slokdarm. Hierdoor kan een longontsteking ontstaan. Dit kan in sommige gevallen levensbedreigend zijn. Een longontsteking die ontstaat door verslikken wordt ook wel een aspiratiepneumonie genoemd.

Mogelijke andere gevolgen van een slikprobleem:

- De cliënt eet minder, er is dan kans op ondervoeding, waardoor hij zich minder fit voelt.

- Cliënt schaamt zich voor zijn slikprobleem en trekt zich terug.
- Cliënt is angstig en benauwd.
- Onvoldoende intake, waardoor gewichtsdeling of uitdroging.

Logopedie

Een slikprobleem wordt multidisciplinair aangepakt. Dit betekent dat er overleg is met zowel een arts, een verpleegkundige, een diëtist, een logopedist enzovoort. In deze folder belichten we de rol van de logopedist

De logopedist voert een slikonderzoek uit om in kaart te brengen hoe het eten en drinken gaat. Vervolgens wordt er uitleg gegeven over hoe het komt dat er sprake is van een slikprobleem en er moeizaamheden rondom het slikken optreden. Er worden vaak slikadviezen gegeven aan degene met een slikprobleem, zijn naasten en de zorg.

Indien nodig bespreekt de logopedist de mogelijkheden voor de behandeling van het slikprobleem.

Meer informatie

Wij kunnen ons voorstellen dat u extra begeleiding en/of informatie wilt hebben in deze nieuwe situatie omtrent uw naaste. U kunt dan contact opnemen met de behandelend logopedist.

Contact via het algemene telefoonnummer: 088-3114200

U kunt ook mailen naar logopedie@zinzia.nl